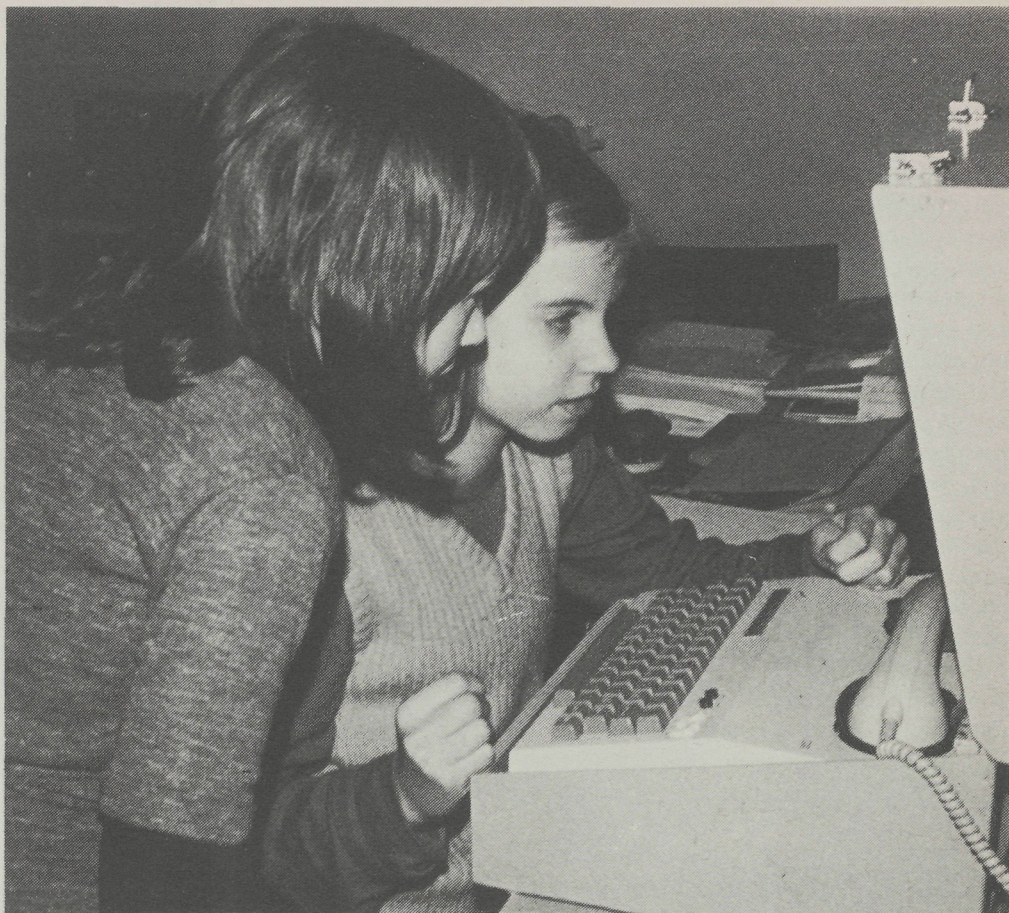

als psychologen was dat een van de redenen waarom we met een computer zijn gaan werken. De intuïtieve ervaring van docenten en onderwijzers blijft daarbij natuurlijk onmisbaar. Ik ben er van overtuigd, dat onderwijzers het meeste weten over hoe een kind leert, maar ze weten niet zo exact als de leer-psychologen hun kennis over het leren te formuleren. Daarmee wil ik niet zeggen, dat deze kennis daarom een betere basis voor het onderwijzen is. Zoals bij iedere wetenschappelijke benadering wordt ook hier geabstraheerd: alleen bepaalde dingen worden vastgelegd. Het misverstand moet niet rijzen, dat we nu met de computer een apparaat hebben, dat het allemaal preciezer ziet dan een docent. Hij ziet het bijvoorbeeld allerm minst volledig. Er zijn bepaalde zaken die een computer exacter kan vastleggen dan elk ander middel. Maar wat doe je met de zaken die de computer niet meet? Doe je alsof die niet bestaan? Vind je die niet belangrijk? De techniek die bij het onderwijs wordt ingeschakeld, moet zó worden gemaakt, dat daardoor niet bepaalde doelstellingen worden bevoordeeld boven andere. Je komt nog al eens mensen tegen die een lijstje met wensen overleggen en die dan verlangen dat de computer die allemaal – ook de meest waanzinnige – kan vervullen. Zo is het natuurlijk niet. Net zo min als een schoolbord is de computer overal voor te gebruiken. Hij moet in het onderwijs dat wordt gegeven worden geïntegreerd'.

Leren met een computer... zij brandden cokes...

C. H. KOETSIER ZENDING ALS DIENST aan de samenleving

verschenen

In hoeverre heeft de zending zich het lot van de arme bevolkingsgroepen aangetrokken? Dat is de kernvraag van deze studie (proefschrift V.U., prof. Verkuyl).

Conclusie: de zending heeft het programma van de Wereldzendingconferentie te Jeruzalem 1928 onuitgevoerd gelaten. Structurele maatschappij-kritiek werd óf principieel als taak van de zending afgewezen óf kreeg niet de aandacht die het verdiende. Deskundig onderzoek naar sociaal-economische structuren in de koloniale verhoudingen lag buiten het blikveld van de zending (en het thuisfront)...

De kerken in b.v. Indonesië staan nu voor een uitdaging die nog veel groter is dan in de koloniale tijd. Ook daar gaat de schrijver op in.

Een boek dat veel informatie bevat en de problemen duidelijk aan de orde stelt. – Met foto's en kaart. 176 blz. f 20,-. U kunt bestellen bij de boekhandel of per briefkaart aan Antwoordno. 101, Delft (geen postzegel).

UITGEVERIJ MEINEMA – DELFT

Kritisch

VU-magazine bleef zich desondanks afvragen of met de invoering van computeronderwijs de discussie over onderwijs en onderwijsdoelstellingen niet te veel zou worden versmald. Aanpassing van het onderwijs aan deze technische mogelijkheden zou relatief te veel aandacht kunnen krijgen. Zou, bij de veelheid en de exactheid van de informatie over de voortgang van de leerlingen en de kwaliteit van de leerstofpresentatie die bij het gebruik van een computer beschikbaar komt, een andere, meer menselijke benadering van de leerling niet in het gedrang komen? Dr. Dirkzwager beaamde, dat het gevaar aanwezig is. 'Een belangrijke vraag is: waarop willen mensen hun beslissingen baseren? Hecht men tezeer aan het soort zekerheid dat bij de wetenschap en de techniek te halen valt, dan zal inderdaad een blikvernuwing optreden. Ik geloof dat men zijn blikveld breder moet nemen en dus een grotere mate van onzekerheid kan tolereren'.

Dr. Dirkzwager bepleitte een kritische houding ten aanzien van de computer in het onderwijs. Kritisch niet in de zin dat men zich van deze machine zou moeten afwenden en naar iets anders zou moeten omzien, maar kritisch in de zin dat men vanuit het onderwijs zou kunnen onderscheiden wat goede toepassingen zijn en wat niet. Maar om daar achter te kunnen komen, zal men meer of minder uitgebreide kennis moeten dragen van de mogelijkheden. 'Het kind moet niet met het badwater weggegooid en om dat niet te doen, moet je eerst goed weten wat het kind

en wat het badwater is. Je moet dus wat van informatica afweten en wat van psychologie en van onderwijs. In de bedrijven was het vroeger zo, dat de computerdeskundigen er als 'fremdkörper' binnenkwamen. De managers in het bedrijf wisten van computers niets. Dat gaf natuurlijk spraakverwarringen en strubbelingen. Maar op het ogenblik zijn er speciale bedrijfsinformatici, maar ook tal van managers weten steeds meer van bedrijfsinformatica. Dat is een duidelijke ontwikkeling. Het onderwijs heeft iets dergelijks nog helemaal niet gehad. Een referaat dat ik in '68 hield had als strekking, dat het onderwijs zich moest gaan voorbereiden op de toepassing van computers en dat om die redenen duidelijk moest worden gespecificeerd welke mogelijkheden zouden moeten worden gerealiseerd. Nogmaals: om dat te kunnen vaststellen moet je er iets van weten. Je moet van goeden huize komen wil je een computerspecialist kunnen voorschrijven dat je een computer wilt die dit of dat kan doen. Wanneer je te maken hebt met een computerfirma, die iets te verkopen heeft, dan zal die je proberen duidelijk te maken, dat je wensen onmogelijk kunnen worden vervuld, dat ze te moeilijk zijn, dat het ook anders kan. Dan ontstaat de situatie waarbij de deskundige op computergebied de niet-deskundige onderwijzman gaat vertellen hoe hij de computer in het onderwijs moet gebruiken. Wat we nodig hebben, zijn onderwijsmensen die de computer-mensen kunnen vertellen wat nodig is. En om dat te kunnen vertellen moet je er iets vanaf weten. Dat is de motor achter de zaken waar wij hier mee bezig zijn.'